Verslag van de studiedag wespbijen (*Nomada*)

Frank van der Meer

Uit letterlijk alle hoeken van het land waren leden van de sectie op zaterdag 29 januari afgereisd naar Amsterdam; de kantine van het Zoölogisch Museum aan de Plantage Middenlaan was tot de laatste plaats bezet.
Het was dan ook het geslacht *Nomada* wat ditmaal op de winter-studiedag onder de loep werd genomen: aantrekkelijke, vaak grotere en kleurrijke dieren.
De argeloze beginner heeft liever een wespbij in zijn handen dan zo'n kleine zwarte zand- of groefbij, totdat hij werkelijk aan het determineren slaat: dan blijkt het op naam brengen van zelfs de meest kleurige exemplaren dikwijls een verrassend moeilijke zaak.

Theo Peeters kon niet aanwezig zijn; van hem houden we een verhandeling over het eileg-gedrag van wespbijen tegoed.
Jan Smit, onze *Nomada*-specialist, had echter meer dan voldoende stof en materiaal en onder zijn vakkundige leiding werd het een genoeglijke en leerzame bijeenkomst.
Na een korte inleiding ging hij samen met Hans Nieuwenhuijsen aan de slag met het tonen van de essentiële kenmerken van de mannetjes en vrouwtjes van de vele inlandse soorten via het beeldscherm van de N.E.V.-microscoop.
Dat was nog niet makkelijk. Hoe breng je een minuscuul bultje op een labrum in beeld, als dat verborgen zit onder een woeste snor van witte haren? Hoe toon je een spits hoekje - met een lengte van enkele nanometers - aan de basis van de voorste coxa, als onveranderlijk daar vlak langs of zelfs dwars doorheen een speld van monsterlijke afmetingen zit geramd?
Welkome uitleg kregen we over de juiste wijze van meten van de sprietleden. In het geval van wespbijen maakt het immers een groot verschil of je de lat langs stuurboord of bakboord legt.
Tenslotte bleek dat ook bij deze groep de mannelijke genitaliën soms nuttige kenmerken leveren en dat uitprepareren gewenst is.

Na de pauze konden wij de meegenomen dieren zelf proberen te determineren met behulp van Band I van Erwin Scheuchl en deel 20 van de Nederlandse Faunistische Mededelingen, waarin de *Nomada*-tabel van Jan is opgenomen. Een doos met vergelijkingsmateriaal van alle Nederlandse soorten was aanwezig.

Zelf had ik geen *Nomada*'s meegenomen maar mocht participeren in de pogingen van enkele leden die trachtten een wel heel vreemd exemplaar van Pim Kuijken op naam te brengen. Een raar beest met rozebruin achterlijfje, geelwitte vlekken ... we kwamen er na een half uur nog niet uit.
Op naar meester Smit, die één blik op het diertje wierp en daarop de woorden sprak:
"Zo te zien een *panzeri*, maar ik heb even geen tijd, *ben met een probleemgeval bezig* ...".
Achteraf had hij nog gelijk ook!

Gastvrij als altijd gaf Willem Hogenes diegenen onder ons die daartoe de wens te kennen gaven, de gelegenheid om in de pauze de collectie te bezoeken.
Voor mij zijn bij de jaarlijkse studiedag de mogelijkheid om collega's te ontmoeten en de sfeer van algemene bonhomie onder gelijkgestemden minstens zo belangrijke onderdelen als het studiegedeelte.
En wat ook belangrijk is: op dagen zoals deze wordt je weer teruggeworpen op de naakte realiteit van het bestaan en besef je waar het in deze wereld werkelijk om draait: de afstand van de tegulae tot aan het pronotum!